

5.6.4. Documente confidențiale interguvernamentale

Statele membre au obligația să respecte normele interne ale organizațiilor interguvernamentale, care se referă la confidențialitatea documentelor create de sau pentru aceste organizații. În mod similar, organizațiile interguvernamentale, care hotărăsc singure regulile care să dirijeze accesul la arhivele proprii, au obligația să respecte normele naționale care se referă la confidențialitatea documentelor primite de la statele membre.

5.7. Declasificarea (Articolul 7.2. al Recomandării)

5.7.1. Declasificarea automată la expirarea perioadei de protecție

Declasificarea documentelor cu restricții trebuie să se producă automat, la sfârșitul perioadei de protecție. Dacă există motive legale, care fac necesară o amânare a deschiderii dosarelor cu restricții, autoritatea care este responsabilă cu clasificarea lor (de regulă, organizația creatoare) trebuie să inițieze procedura de prelungire a clasificării dosarelor, pentru o perioadă determinată. Durata maximă a perioadei de protecție, pentru diversele tipuri de informații clasificate, trebuie hotărâtă prin lege. Perioadele de clasificare trebuie făcute publice, pentru a ajuta astfel utilizatorii de nivel academic și non-academic.

5.7.2. Declasificarea în bloc

Clasificarea în bloc, fără o limită de timp și fără a se baza pe criterii bine stabilite, care să justifice secretizarea, era o practică obișnuită a regimurilor comuniste. Se poate întâmpla uneori și în statele non-dictatoriale. Dacă se are în vedere politica viitoare de acces, continuarea sau reluarea acestei practici trebuie interzisă prin lege, fiind incompatibilă cu Recomandarea.

Cât privește cantitățile de documente clasificate acumulate, moștenite din trecut, experiența câștigată în câteva dintre noile democrații pledează pentru o abordare dinamică, bazată pe eficiență, ca de ex.: stabilirea unui termen final organizațiilor creatoare și succesoare, până la care acestea pot să reclasifice dosarele avute în evidență, pentru o perioadă

determinată. După trecerea termenului final, documentele care nu au fost reclasificate sunt supuse, în mod automat, declasificării.

Dacă nu este creat un filon special în bugetul național, care să acopere costul declasificării în bloc, responsabilitatea financiară pentru revizuirea documentelor clasificate cu scopul unei posibile reclasificări revine organizației creatoare sau succesorului ei.

5.8. Instrumente de cercetare (Articolul 8 al Recomandării)

Toate instrumentele de cercetare, atât cele întocmite de organizațiile creatoare, cât și cele întocmite la Arhive, sunt imediat puse la dispoziția utilizatorilor, în majoritatea țărilor europene. În țările în care, potrivit legii, accesul la instrumentele de cercetare referitoare la materialele cu restricții este interzis sau necesită autorizație specială, utilizatorii și O.N.G-urile sunt cei care trebuie să inițieze acțiuni pentru revizuirea legii.

5.9. Autorizație specială pentru accesul la documente cu restricții (Articolul 9 al Recomandării)

Potrivit răspunsurilor primite de la Arhivele naționale, utilizatorii academici și O.N.G-urile pot obține autorizație specială pentru acces la documentele cu restricții, aflate în custodia arhivelor, în 33 de țări europene. Majoritatea țărilor acordă autorizații personale (decizie *ad personam*), iar 2 țări au în vedere declasificarea documentelor atunci când acordă prima autorizație specială (decizie *ad actum* sau *ad rem*). Răspunsurile de la utilizatorii academici și O.N.G-uri pledează pentru generalizarea procedurii de declasificare. Dacă se acordă autorizație pentru acces, utilizatorilor li se poate cere să semneze o declarație în care să-și ia angajamentul de a nu face publică nici o informație care ar prejudicia, într-un fel sau altul, interesele publice sau individuale.

Deși, prin această declarație, utilizatorul acceptă să-și asume întreaga responsabilitate în caz de dispută juridică, valoarea ei juridică rămâne la latitudinea instanțelor.

În acele țări în care accesul la documente, înainte de expirarea perioadei generale de protecție și la documentele clasificate, este interzis prin lege, autoritatea arhivistică națională poate atrage atenția ministerului